

Inspel till Dansplan Sverige efter mötet den 19 mars 2021

Tack för initiativet till ett viktigt möte om att stärka dansens strukturer och gemensamt titta framåt för att identifiera framtida behov för danskonstens utveckling. Representanter från Fackförbundet Scen & Film deltog vid mötet och framförde synpunkter under de olika workshopparna vilket finns med i den dokumentation som sänts in från dessa. Vi vill dock även inkomma med några synpunkter på några av de teman som diskuterades under mötet.

Vi vill också gärna passa på att komplettera med inspel kring en tematik som vi saknade under mötet och som tar sikte på insatser riktade mot de verksamma inom fältet, såväl dansare som koreografer. Fullt medvetna om att fokus i mötet var den strukturella nivån med producenter, arrangörer och publik i fokus ser vi det som angeläget att en skrivelse som riktar sig till beslutsfattare även måste innehålla satsningar på de yrkesverksamma inom fältet. Mot den bakgrunden vill vi gärna komma med några inspel som kanske kan komplettera övriga skrivningar.

I mitten på 2000-talet togs det fram ett handlingsprogram för den professionella dansen. Vi kan se att delar av de målsättningar och insatser som där presenterades har införlivats men mycket återstår att göra. Scenkonstområdet har under den här perioden breddats och utvecklats och de verksamma inom fältet arbetar på andra sätt än tidigare. Det finns fog för att i många fall använda ett bredare scenkonstbegrepp för verksamma inom området, men det är också väsentligt att behålla, och där det finns skäl, fortsatt peka på dansens särskilda kvaliteter, behov och villkor.

- Nationella- och regionala institutionernas och förvaltningars samverkan med det fria dansfältet

Dansfältet är mångfacetterat och innehåller en rad olika aktörer vilket gör samverkan och dialog extra viktig. I samverkan mellan nationella- och regionala institutioners och förvaltningars och det fria dansfältet är en kontinuerlig dialog och utbyte av perspektiv och kunskaper central. Då förutsättningarna mellan dessa aktörer skiljer sig åt vad gäller resurser och inflytande finns ett behov av en utvecklad transparens i både urval- och beslutsprocesser.

- Arrangörskap/publiken

Många regioner och kommuner gör små eller inga satsningar på att utveckla danskonsten och i dagsläget finns behov av att utveckla befintliga, och hitta nya sätt att möta publiken. Sedan tidigare har flera kommuner och regioner framgångsrikt anlitat kommunkoreografer /länskoreografer och statskoreografer med uppdrag att främja danskonsten och skapa projekt som når människor som bor och verkar på olika håll i Sverige. Dessa initiativ bör uppmuntras och utvecklas på fler platser.

Scen & Film

- Produktion/produktionsplatser/verksamhetsplatser

Flera av våra medlemmar lyfter behovet av fler fysiska rum för produktion. Att det i Sverige skapas produktionshus, eller centrum för danskonsten med studios, daglig träning, där det erbjuds både producentstöd och kompetensutveckling. Dessa platser ska erbjuda både plats, teknik och kunnande och skapa möjlighet för tvärdisciplinära samarbeten och utrymme för fritt skapande. Liknande platser finns på andra håll i Europa som kan bidra som inspiration och skulle gärna kunna etableras på flera håll i landet för att skapa långsiktiga möjligheter för utövare och upphovspersoner. I mindre skala kan även långsiktiga residens som ger möjlighet till längre produktionsprocesser vara en viktig väg framåt.

Med bättre möjligheter skulle även Danscentrum och andra befintliga noder för dans kunna vara en ännu större resurs för lokala samarbeten, mötesplatser, daglig träning, rådgivning, och fungera som en samlande/förmedlande plattform för det fria fältet.

- Bättre villkor för danslivets aktörer

Danskonsten behöver ges möjlighet till arbetet med större långsiktighet och ökad trygghet. Det offentliga stödet måste erbjuda både längre verksamhetsstöd på olika nivåer vid sidan av projektbidrag för enstaka produktion. Trots påstådda satsningar på dansområdet finns fortfarande inte möjlighet för danskonstens aktörer att bedriva långsiktig och stabil verksamhet även för dem som varit verksamma under mycket lång tid.

Befintliga stödssystem måste i högre grad än i dag ta hänsyn till att dansområdet är en arbetsmarknad för professionellt yrkesverksamma med hög grad av kompetens och yrkesskicklighet. Det förutsätter att arbetsgivarna inom det fria fältet måste ges möjligheter att utveckla sin verksamhet och ge sina anställda villkor i linje med andra arbetsområden i samhället. Det kräver en större långsiktighet i stödgivningen för kontinuerlig verksamhet som kan innehålla längre kontrakt med både repetition och föreställningar på turné under en längre period. Det kräver högre anslag både från statlig/regional och kommunal nivå.

Ett resultat av handlingsprogrammet för den professionella dansen var etablerandet av Dansalliansen. Dansalliansen har visat sig ha stor betydelse för de anställda dansarna och alliansmodellen får anses vara ett framgångsrikt sätt att uppnå syftet att behålla en stor kompetens inom området och samtidigt skapa trygghet för de anställda. Dansalliansen är i dag den största arbetsgivaren inom dansområdet i Sverige. Men alliansen behöver växa, breddas och omfatta fler. Gränsdragningarna mellan utövare och upphovspersoner är svåra att göra och yrkesverksamma kan arbeta växelvis med olika uppdrag under sin karriär. Här behövs utökade resurser för att kunna tänka större och bredare än i dag, och samtidigt bibehålla syftet med Dansalliansen och göra den till en central plattform för dansområdets utveckling.

De verksamma inom dansområdet måste i högre grad än i dag omfattas av trygghetssystemen. Precis som andra verksamma inom kulturområdet har danslivets aktörer svårt att få del av både a-kassa och socialförsäkringssystemen på ett sätt som kan förväntas. Detta delar de med många andra konstnärer, men då dansområdet i mycket hög grad präglas av korta och osäkra anställningar hör gruppen till de mest utsatta vilket har blivit särskilt tydligt under coronapandemin.

Det är hög tid att genomföra satsningar på dansområdets fortsatta utveckling. Dansen är en internationell konstform med stora möjligheter att utvecklas och nå många med kvalitativa konstnärliga upplevelser. Det är dags för en Dansplan nu.

Stockholm den 8 april 2021

Minna Krook
Styrelseledamot
Scen & Film

Elinore Tollerz Bratteby
Ordf. Dansavdelningen
Scen & Film

Mika Romanus
Förbundsdirektör
Scen & Film